

POSTANOWIENIE

Dnia 15 kwietnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek (przewodniczący)

SSN Adam Redzik (sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z odwołania W. T. od uchwały Krajowej Rady
Sądownictwa nr (...) z dnia 7 listopada 2019 r. w przedmiocie dalszego
zajmowania stanowiska przez sędziego osiągającego wiek uprawniający do
przejścia w stan spoczynku,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 15 kwietnia 2020 r. wniosku W. T. o udzielenie zabezpieczenia,

**udziela zabezpieczenia w ten sposób, że wstrzymuje
skuteczność zaskarżonej uchwały.**

UZASADNIENIE

I.

Pismem z 20 grudnia 2019 r. sędzia Sądu Okręgowego w K. W. T. (dalej:
Skarżący) wniósł odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] /2019 z
dnia 7 listopada 2019 r. w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez
sędziego osiągającego wiek uprawniający do przejścia w stan spoczynku
doręczonej mu w 16 grudnia 2019 r.

Uchwale Skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego i procesowego
i wniósł o:

- 1) uchylenie w całości zaskarżonej uchwały;

2) udzielenie zabezpieczenia na czas prowadzenia postępowania w sprawie poprzez wstrzymanie skuteczności zaskarżonej uchwały.

Skarżący podniósł, że poza wskazanymi naruszeniami prawa, które wypaczyły właściwą ocenę przydatności sędziego do dalszego zajmowania stanowiska, za uchyleniem zaskarżonej uchwały przemawiają ogólne zasady służby sędziowskiej (klauzule generalne), gdyż nieetyczne jest, aby nie powiedzieć nieludzkie, stwierdzenie nieprzydatności sędziego orzekającego blisko czterdzieści lat, bez korzystania ze zwolnień lekarskich, z takim doświadczeniem, o nienagannym zachowaniu w relacjach służbowych i w stosunku do osób trzecich, wykładowcy ze stopniem naukowym na szkoleniach sędziów, a przy tym długoletniego wizytatora do spraw cywilnych i wieczystoksięgowych spełniającego na co dzień liczne obowiązki z tym związane.

Przedmiotem niniejszego postanowienia jest wniosek wskazany w punkcie 2. (wniosek o zabezpieczenie).

II.

W związku ze zbliżającym się osiągnięciem wieku uprawniającego do przejścia w stan spoczynku Skarżący skierował do Krajowej Rady Sądownictwa (dalej: KRS) oświadczenie woli dalszego zajmowania stanowiska sędziego w Sądzie Okręgowym w K., dołączając wymagane zaświadczenie lekarskie i zaświadczenie psychologiczne stwierdzające, że jest zdolny do pełnienia urzędu sędziego.

Uchwałą nr [...] /2019 z dnia 7 listopada 2019 r. KRS, działając na podstawie art. 69 § 1b ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. 2019, poz. 52 ze zm., dalej: p.u.s.p.), nie wyraziła zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego przez Skarżącego po osiągnięciu wieku uprawniającego do przejścia w stan spoczynku. W uzasadnieniu KRS wskazała, że za pozostawieniem Skarżącego na stanowisku sędziego w stanie czynnym nie przemawia interes wymiaru sprawiedliwości, w tym racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego.

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie Sąd Najwyższy jest sądem kontrolującym uchwały KRS pod względem ich zgodności z prawem. Zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (dalej: u.KRS), uczestnik postępowania przed KRS może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

Sąd Najwyższy podziela pogląd wyrażony w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z 15 stycznia 2019 r., I NO 57/18, zgodnie z którym ostateczność uchwały KRS (o której mowa w art. 69 § 1b zd. 2 p.u.s.p.) nie wyklucza jej zaskarżalności do sądu, gdyż walor ostateczności oznacza brak możliwości skontrolowania decyzji w administracyjnym toku instancji, ale nie wyłącza kontroli sądowej uchwały pod względem jej legalności.

Problem udzielenia zabezpieczenia w postępowaniach innych niż cywilne jest przedmiotem kontrowersji. Jednak w sprawach z odwołań od uchwał KRS w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska sędziego po osiągnięciu wieku uprawniającego do przejścia w stan spoczynku przyjęto możliwość udzielenia zabezpieczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z: 15 stycznia 2019 r., I NO 57/18; 11 lutego 2020 r., I NO 3/20; 13 lutego 2020 r., I NO 187/19).

Podstawą jest odpowiednie stosowanie art. 730 oraz art. 734 Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: k.p.c.), który stanowi, że do udzielenia zabezpieczenia właściwy jest sąd, do którego właściwości należy rozpoznanie sprawy w I instancji. W ramach przedmiotowego postępowania brak jest innego sądu, który mógłby rozpoznać wniosek Skarżącego o udzielenie zabezpieczenia, gdyż Sąd Najwyższy jest jedyną instancją w toku kontroli legalności zaskarżonej uchwały w trybie art. 44 ust. 1 u.KRS. Z tego względu, Sąd Najwyższy, w oparciu o art. 734 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 44 ust. 3 u.KRS, przyjął że jest właściwy do rozpoznania wniosku.

Zgodnie z art. 44 ust. 3 u.KRS do postępowania przed Sądem Najwyższym stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej

(z wyłączeniem art. 87 k.p.c.). Przepis art. 398²¹ k.p.c. odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów o apelacji, a art. 391 § 1 k.p.c. odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów o postępowaniu przed sądem I instancji. Uwzględnić należy tu także art. 13 § 2 k.p.c., który wskazuje, że przepisy o procesie stosuje się w innych rodzajach postępowań unormowanych w Kodeksie, chyba że przepisy stanowią inaczej. Takim innym rodzajem postępowania jest postępowanie zabezpieczające uregulowane w części drugiej Kodeksu postępowania cywilnego.

Sąd Najwyższy, uznając swoją właściwość oraz dopuszczalność odwołania w trybie art. 44 ust. 1 u.KRS, rozważył, czy w świetle art. 730¹ § 1 k.p.c. stosowanego odpowiednio Skarżący uprawdopodobnił zasadność żądania oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie (art. 730¹ § 2 k.p.c.).

W przekonaniu Sądu Najwyższego brak zabezpieczenia w przedmiotowej sprawie spowodowałby, że przed rozpoznaniem sprawy ziściłby się skutek, którego dotyczyło postępowanie przed KRS, czyli 17 kwietnia 2020 r. doszłoby do przejścia Skarżącego w stan spoczynku, a w związku z tym osiągnięcie celu postępowania w sprawie zainicjowanej odwołaniem mogłoby okazać się utrudnione.

Skoro celem postępowania w sprawie jest kontrola zgodności z prawem uchwały KRS, to przyjąć trzeba, że skuteczność wywołującej daleko idące konsekwencje uchwały powinna być wstrzymana, a tym samym – na podstawie art. 69 § 1b zd. 3 p.u.s.p. – Skarżący powinien pozostać w stanie czynnym. Tym bardziej, że postępowanie związane jest z fundamentem służby sędziowskiej, czyli zasadą nieusuwalności sędziów wyrażoną w art. 180 Konstytucji RP.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 15 stycznia 2019 r. (I NO 57/18), w takim przypadku daleko idące skutki dotyczą organizacji pracy sądu, w którym skarżący orzeka, jak chociażby konieczność przydziału spraw jemu przydzielonych pomiędzy innych sędziów referentów, odwołanie wyznaczonych terminów posiedzeń, itp. Następstwa nieuwzględnienia wniosku o zabezpieczenie postępowania występują również w sferze służbowej skarżącego, gdyż otrzyma odpłatę (art. 100 § 4 p.u.s.p.), ekwiwalent za niewykorzystany urlop i zacznie być

wypłacane uposażenie należne sędziemu w stanie spoczynku (art. 100 § 2 p.u.s.p.) w wysokości niższej niż przysługujące sędziemu w służbie czynnej. Zatem w interesie wymiaru sprawiedliwości, jak i w interesie skarżącego jest pozostawienie go w stanie czynnym do czasu rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, czy w związku z zaskarżoną uchwałą KRS nie doszło do naruszenia prawa.

Przejście Skarżącego w stan spoczynku przed rozpoznaniem sprawy przez Sąd Najwyższy czyniłoby istotną zmianę w jej statusie, kształtowało stan niepożądany przed dokonaniem kontroli sądowej, co byłoby trudne do odwrócenia i nie byłoby w interesie wymiaru sprawiedliwości. Dlatego – wobec braku w ustawie o KRS przepisu, który wstrzymywałby skuteczność uchwały do czasu rozpoznania odwołania – Sąd Najwyższy uznał wniosek o udzielenie zabezpieczenia za zasadny.

W związku z powyższym Sąd Najwyższy udzielił zabezpieczenia w ten sposób, że wstrzymał skuteczność zaskarżonej uchwały.